



Helsingin kaupunki
Kaupunginmuseo
Kulttuuriympäristöyksikkö

Yksikön päällikkö

Lausunto

25.9.2015

Uudenmaan ELY - keskus
ELY - centralen i Nyland

1 (2)

25-09-2015

RY/Cerola

UUDELY/5075/2015

Helsingin kaupunginmuseon, Keski-Uudenmaan maakuntamuseon lausunto kaupunginhallitukselle ja Uudenmaan ELY:lle elyn lausuntopyynnöstä Östersundomin maa-aines -hankkeen YVA-arvointiohjelmasta

HEL 2015-009757 T 11 01 05

Kaupunginhallituksen lausuntopyyntö 3.9.2015

Kaupunginhallitus ja Uudenmaan Ely-keskus on pyytänyt Helsingin kaupunginmuseon, Keski-Uudenmaan maakuntamuseon lausuntoa Östersundomin maa-aines, ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta.

Helsingin kaupunginmuseo, Keski-Uudenmaan maakuntamuseo tarkastelee hanketta kulttuuriympäristön vaalimisen näkökulmasta.

Ympäristövaikutusten arviointiohjelmaan on koottu asianmukaisesti hankealueen tarkastelualueeseen liittyvät merkittävät valtakunnalliset ja maakunnalliset kulttuuriympäristöt ja maisema-alueet. Mukaan tulisi liittää myös karttaesitys paikallisesti merkittävistä kohteista: Sipoon kunnan ja Vantaan kaupungin inventoimat kulttuurihistoriallisesti merkittävät ympäristöt ja kohteet. Nämä käyvät ilmi selvityksessä: Liitosalueen rakennettu kulttuuriympäristö (Kaupunkisuunnitteluviraston yleissuunnitteluosaston selvityksiä 2008:3)

Maa-ainesten täyttö ja otto aiheuttavat maisemassa näkyvän ja haitallisen muutoksen, jolla on vähintään paikallista vaikutusta. Vaikutusten arviointia varten tehdään laaja-alainen maisema- ja kulttuuriympäristöanalyysi, joka havainnollistaa maisemavaikutuksia niin lähiympäristössä kuin laajemmalla alueella. Myös vaikutusten volyyymiä arvioidaan.

Arvioitavia vaikutuksia ovat:

- Vaikutukset arvokkaisiin maisema- ja kulttuuriympäristöalueisiin.
- Vaikutukset hankealueen läheisyydessä sijaitseviin kiinteisiin muinaisjäänneksiin
- Vaikutukset maisemakuvassa

Vaikutukset lähialueen asukkaiden ja virkistyskäyttäjien maisemakuvaan

Postiosoite
PL 4300
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginmuseo@hel.fi

Käyntiosoite
Sofiankatu 4
Helsinki 00170
<http://www.hel.fi/helsinginkaupunginmu>
seo

Puhelin
+358 9 310 36630
Faksi
+358 9 310 36664

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alv.nro
FI02012566



Yksikön päällikkö

25.9.2015

Helsingin kaupunginmuseo – Keski-Uudenmaan maakuntamuseo kiinnittää huomiota vaihtoehto 3:n alueella sijaitsevan Nordbergetin mahdollisesti II maailmansodan aikaisen lohokarekivikon huomioon ottamiseen.

Helsingin kaupunginmuseolla - Keski-Uudenmaan maakuntamuseolla ei ole muuta lisättävää arviointiohjelmassa esitettyihin selvityskohteisiin.

Lisätiedot

Sari Saresto, tutkija, puhelin: +358 9 310 36483
sari.saresto(a)hel.fi

Anne Mäkinen
yksikön päällikkö

Tiedoksi

Museovirasto, kulttuuriympäristön suojele



19.10.2015

Ryj/2

PL 1 00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Kaupunginhallitus

Lauri Menna
pöytäkirjanpitäjä



6.11.2015

VD/7691/00.04.00/2015

Uudenmaan ELY - keskus
ELY - centralen i Nyland
06 -11- 2015
RY/ Eerola
UUDELY/5075/2015

Lausunto Helsingin kaupungin Rakennusviraston Östersundomin maa-aines -hankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta

Viitaten lausuntopyyntöönne UUDELY/5075/2015, Vantaan kaupungin maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala antaa Helsingin kaupungin Rakennusviraston Östersundomin maa-aines -hankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta seuraavan lausunnon:

Hankevaihtoehdolla VE3 (Norrberget) tulisi toteutuessaan todennäköisesti olemaan haitallisia vaikutuksia, kuten melua, tärinää ja pölyä, ihmisten elinoloihin Vantaan puolen asutukselle Sotungin suuntaa. Sotungissa asuintalojen etäisyys hankealueen reunasta on noin 1 km:n etäisyydellä, yksi asuintalo noin 600 m:n etäisyydellä. Melun, tärinän ja pölyn vaikutusten arvioinnin vaikutusten arvioinnin tulee ulottua siten myös Sotungin asuinalueelle Vantaan puolella.

Hankevaihtoehdo VE3:sta aiheutuisi todennäköisesti merkittäviä vaikutuksia myös hankealueelta pohjoiseen sijaitsevan Storträskin alueen virkistyskäyttöön, joka on Sipoonkorven Kansallispuiston suosittu virkistysalue ja kalastuspaikka. Sipoonkorven kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelmaan on merkitty kaupunkien ja Metsähallituksen yhteistyönä suunniteltavia kansallispuiston rajat ylittäviä ulkoilureittiyhteyksiä. Vantaalla tärkeimmät reittiyhteydet ovat reitti Kuusijärveltä Bisajärvelle ja Hakunilan urheilupuistosta kohti Storträskiä. Helsingin puolella suunniteltavaan on merkitty reittiyhteyksiä Storträskiltä kohti etelää.

Vantaan kaupungilla laaditaan parhaillaan Hakunilasta kohti Sipoonkorven kansallispuistoa ja Storträskiä kulkevan ulkoilureitin yleissuunnitelmaa. Reittiyhteyttä on suunniteltu laajassa yhteistyössä myös paikallisia asukkaita osallistaen. Tietojemme mukaan Metsähallitus aikoo toteuttaa palveluvarustusta Storträsketille vuodesta 2020 alkaen, jolloin viimeistään myös Vantaan kaupunki voi toteuttaa nyt suunnittelussa olevan ulkoilureitin.

Hankevaihtoehdo VE3:n vaikutusten arvioinnissa on huomioitava edellä mainitut Sipoonkorven kansallispuiston virkistyskäyttöä koskevat suunnitelmat. Ulkoilureittiyhteydet asuinalueilta kansallispuistoon tukevat asukkaiden terveyttä ja hyvinvointia. Kansallispuistossa virkistäytymisen kannalta hiljaisuus, rauhallisuus ja luonnonmaiseman eheys ovat olennaisia asioita, ja siten melua aiheuttava toiminta ei sovellu näin lähelle kansallispuistoa ja varsinkin virkistyskäytön kannalta tärkeitä alueita, kuten Storträsk. Kansallispuiston suojavyöhykkeiden tulee säilyä riittävän leveinä, jotta voidaan taata kansallispuiston virkistyskäyttöarvon säilyminen.

Yleisesti YVA-ohjelmasta voi sanoa, että siinä on kohtuullisen hyvin kuvattu hankkeen tarkoitus, sijainti, aikataulu ja hanketoiminnot eri vaiheissa, tarkasteltavat hankevaihtoehdot ja YVA-prosessiin kuuluva 0-vaihtoehto, ja siltä osin ohjelma vaikuttaa asialliselta. Maa-aineshankkeessa hyvää on, että siinä pyritään hakemaan edellytyksiä massatasapainolle ja ekotehokkuudelle, mikä tietenkin puoltaa hankevaihtoehtojen sijoittumista Östersundomin yleiskaava-alueelle.



Kehittämispäällikkö

Anni Penttinen



2317/2015/00.05.00

6.11.2015

Uudenmaan ely-keskus
kirjaamo.uusimaa@ely-keskus.fi

Uudenmaan ELY - keskus
ELY - centralen i Nyland

09-11-2015
RY/ Gerola
UUDELY/5075/2015

VIITE: Uudenmaan ely-keskuksen kuulutus 3.9.2015 Östersundomin maa-aineshankkeen, YVA-ohjelmasta 3.9.2015 U U D E L Y/ 5075/2015

METSÄHALLITUKSEN LAUSUNTO HELSINGIN KAUPUNGIN ÖSTERSUNDOMIN MAA-AINESHANKKEEN YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTIOHJELMASTA

HANKKEEN KUVAUS

Östersundomiin, Helsingin, Sipoon ja Vantaan rajalle on tehty yleiskaavaa, jonka ehdotus valmistui joulukuussa 2014. Yleiskaavassa on suunniteltu kaupunkimaista asuinalueita jossa voi olla jopa 70 000 uutta asukasta v. 2060. Alueen rakentaminen edellyttää maa-ainesten ottoa, käsittelyä, välivarastointia ja loppusijoittamista. Maa-aineshankkeen tarkoituksena/tavoitteena on luoda hyvät edellytykset rakentamisen massatasapainolle ja ekotehokkuudelle sekä mahdollistaa alueelle kivi/maa-ainesten ottamiseen ja ainesten käsittelyyn ja varastointiin liittyviä toimintoja. Yleiskaavaehdotuksessa on osoitettu kolme vaihtoehtoista sijaintipaikkaa Östersundomin alueella. YVA-arviointiohjelmassa esitetään maa-aineshankkeen vaihtoehdot, alueet, hankealueiden nykytila ja ympäristövaikutusten arviointimenetelmät.

ARVIOITAVAT VAIHTOEHDOT

Päävaihtoehdot ovat VE 1 Långkärrsberget, VE2 Hältingberget, VE3 Norrberget. Kukin vaihtoehto jakautuu A ja B alavaihtoehtoihin. B vaihtoehdoissa (syväotto) louheiden ja kaivumaiden määrät ovat huomattavasti suurempia (30 m perustason alapuolelle) kuin vaihtoehdossa A (matalaotto), jossa louhinta tapahtuu perustasoon eli suunnitellun maankäytön mukaiseen korttelin korkeustasoon. Ohjelmassa ei kuitenkaan sanota, onko A ja B vaihtoehtojen välillä vaikutusta hankealueiden kokoon.

Vaikutusten arvioinnissa vaihtoehtoja tarkastellaan kunkin vaihtoehdon osalta erikseen toiminnan aloitusvaiheessa (n. vuosina 2020-2025), toiminnan aikana eli keskivaiheessa (noin vuosina 2025-2045) ja toiminnan loppuvaiheessa (noin vuosina 2045-2065). Kukin hankealue jakautuu toimintakenttään, joka rakennetaan loppuvaiheen jälkeen kaavassa osoitetun maankäytön mukaisesti korttelialueeksi ja kaivumaiden sijoitusalueeseen, joka maisemoidaan virkistyskäyttöön.

0-vaihtoehdossa maa-aineshanketta ei toteuteta Östersundomin yleiskaavaehdotuksen alueella, vaan rakentamiseen tarvittava kiviaines (noin 7 milj. m³) tuodaan muualta ja maa-ainesten käsittely, varastointi ja rakentamiseen kelpaamattomine maa-ainesten loppusijoitus (noin 6 milj. m³) tapahtuu muualle. Kiviainesten tuotantoalueiden ja kaivumaiden sijoitusalueiden oletetaan sijaitsevan lentokentän pohjoispuolella, Porvoonväylän läheisyydessä Porvoon ja Sipoon rajalla alueilla, joissa on maakuntakaavavaivoissa varauksia kiviainesten otolle.

METSÄHALLITUS TOTEAA LAUSUNTONAAN SEURAAVAA:

Metsähallituksen hallinnassa olevat alueet hankkeen vaikutusalueella

Metsähallituksella on hallinnassaan karttaliitteen alueet (Liite 1 : kartta Metsähallituksen hallinnassa olevista alueista). Metsähallituksen kiinteistöt 91-442-6-592 ja 91-442-1-186 kuuluvat lintuvesien suojeluohjelmaan Östersundominlahti, Bruksviken, Porvarinlahti, Torpviken LVO010030 ja Natura 2000 -verkoston kohteeseen Mustavuoren lehto ja Östersundomin lintuvedet FI0100065, joka on suojeltu luonto- ja lintudirektiivien (SCI ja SPA) perusteella. Edellämainitut valtion hallussa olevat alueet tullaan perustamaan lakisääteiksi luonnonsuojelualueiksi ensi vuoden aikana Uudenmaan säädösvalmisteluhankkeessa. Lisäksi kaava- ja hankealueella ja sen välittömässä läheisyydessä on Sipoonkorven kansallispuistoa, joka sisältää pääosan Sipoonkorven Natura 2000 -alueesta FI0100066 (SCI-alue).

Sipoonkorven kansallispuisto on lailla perustettu metsäluonnon monimuotoisuuden, kallioiden ja perinneympäristöjen sekä näihin liittyvien eliölajien suojelua ja lajien elinympäristöjen hoitamista, yleisön virkistytymistä ja retkeilyä sekä yleisen luonnonharrastuksen edistämistä ja opetusta varten (Laki Sipoonkorven kansallispuistosta 325/2011 1§). Sipoonkorven kansallispuisto on VE1 Långkärrsberget hankealueesta noin 100 metrin päässä ja VE 3 Norrberget hankealueesta alle 200 m. Etäisyys VE 2 Hältingbergetiin on yli kilometrin.

Sipoonkorvesta ennen kansallispuiston perustamista (Sipoonkorven kävijätutkimus, Metsähallituksen luonnonsuojelun julkaisuja, sarja B 126) tehdyn kävijäselvityksen mukaan tärkeimmät syyt käynnille Sipoonkorvessa ovat luonnon kokeminen, rentoutuminen, henkinen hyvinvointi, pääsy pois melusta ja saasteista ja maisemat. Kävijöitä häirinneistä tekijöistä melu oli häirinnyt kävijöitä toiseksi vähiten.

Norrbergetin VE3 hankealueen läheisyydessä on Storträsketin järvi. Storträsketin alue on yksi kansallispuiston käytön keskittymistä. Se on kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelmassa määritelty retkeily- ja luontomatkailevyöhykkeeksi, jossa kehitetään palveluja kävijöille. Metsähallituksen laskureihin perustuvan kävijäseurannan mukaan Storträsketillä on noin 10 000 käyntiä vuosittain. Laskurin osoittama määrä kattaa ainoastaan Storträsketin järvelle pohjoista polkua pitkin saapuvat ja kokonaiskäyntimäärä Storträsketin alueella onkin huomattavasti suurempi, koska laskuri ei kata kaikkia käyntejä. Käyntimäärä on ollut tasainen viimeisten vuosien aikana, mutta tämän vuoden käyntimäärät näyttävät toistaiseksi pientä nousua. Tähän voi vaikuttaa Metsähallituksen tekemät investoinnit eli pysäköintialueen laajennukset sekä palvelurakenteiden parantaminen. Vantaan kaupunki suunnittelee reitti yhteyttä Hakunilan urheilupuistosta kansallispuistoon. Mikäli reitti toteutuu, se todennäköisesti lisää entisestään Storträsketin alueen käyttöä.

Vaikutusarvioinnin rajaukset ja merkittävyys

Yva-selostuksessa vaikutusalueeksi on rajattu alustavasti Östersundomin yleiskaavaehdotuksen alue, jolle suunnitellut vaihtoehtoiset hankealueet sijoittuvat. Vaikutusaluetta esittävässä kuvassa 6.1. alue on rajattu suuremmaksi kuin pelkkä yleiskaavan alue, sekä todettu että vaikutusalueena on koko se alue, jonne arvioidaan aiheutuvan joitakin vaikutuksia. Kuvan ja tekstin välillä on epäselvyys/ristiriita, jota on syytä selventää. Myös 0-vaihtoehtojen alueet lähiympäristöjen kuuluvat vaikutusalueisiin.

Ohjelmassa on esitetty käytettävä vaikutusten merkittävyyden arviointi ja vaihtoehtojen vertailumenetelmä, joka perustuu Suomen ympäristökeskuksen koordinoimaan Imperia-hankkeessa kehitettyihin menetelmiin ja työkaluihin. Metsähallitus katsoo, että systemaattisessa

lähestymistavassa on hyvät puolensa. Menetelmän käyttämistä ja puutteita olisi jo selostuksessa voinut kuvata konkreettisen esimerkin avulla, jotta käytetty menetelmä avautuisi lukijoille paremmin jo tässä vaiheessa. Ohjelmassa on tärkeä avata riittävästi eri vaikutusten merkittävyyden muodostumista ja niiden taustalla olevia arvoja.

Ympäristön nykytila ja hankkeen vaikutusten arviointimenetelmät

Ohjelmassa todetaan, että arvioinnin aikana selvitetään mahdolliset kaavamuuostotarpeet ja esitetään ne arviointiselostuksessa, mikä on hyvä asia. Kansallispuiston suojavyöhykkeenäkin toimivien virkistyskäyttövyöhykkeiden riittävyttä ja käyttömahdollisuuksia suhteessa vaikutuksiin on hyvä tarkastella ajallisesti hankealueiden toimintoihin ja rakentamiseen liittyen.

Maiseman ja kulttuuriympäristön keskeisiä arvioitavia vaikutuksia ovat mm. vaikutukset maisemakuvassa ja vaikutukset lähialueen asukkaiden ja virkistyskäyttäjien kokemaan maisemakuvaan. Vaikutusten tarkastelualue ulotetaan koko sille alueelle jolle hankevaihtoehdot näkyvät. Tässä on huomioitava myös kansallispuiston käyttö etenkin VE 3 Norrberget hanke-alueen kohdalla siten, että vaikutusten arviointi ulotetaan riittävän laajalle kansallispuiston käyttäjät huomioiden. Selostuksessa tulee käyttää ohjelmassa mainittuja etäisyysvyöhykkeitä, joilla pyritään antamaan kuva vaikutusten volyyminä. Virtuaalimalleja ja valokuvasovitteita käytetään ylijäämämäiden täytön havainnollistamisessa. Niitä on selostuksessa hyvä käyttää runsaasti ja myös muiden kuin täyttömäiden/täyttömäkien osalta jotta vaikutukset aukeavat havainnollisesti. VE3 Norrberget alueelta (kuva 7.8) on jäänyt karttaesityksestä pois muinaisjäännös eli muinainen rantakivikko.

Luontoon ja vesistöihin liittyvät vaikutukset

Ohjelman mukaan luontotietoja on kartoitettu kevään ja kesän 2015 hanke-alueilla ja niiden ympäristössä ns. bufferivyöhykkeellä (kuva 7.12.) jonka leveys vaihtelee kohteittain. Bufferivyöhykettä ei ole juurikaan ulotettu kansallispuistoon. Liitteenä on tiedoksi kansallispuiston alueella VE 3 vaihtoehdon läheisyydessä, olevat naturaluontotyytit, muinaisjäännökset, uhanalaisten ja direktiivilajien esiintymistä kuvaava kartta.

Arvioissa ja selvityksissä kiinnitetään ohjelman mukaan huomiota uhanalaisten lajien ja suojeltujen lajien ja luontotyyppien esiintymiseen ja luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaisiin kohteisiin, mutta ei ole tarkemmin selitetty miten laajasti esim. luontotyyppien uhanalaisuuksien luokitusta huomioidaan. Ekologisia yhteyksiä Sipoonkorvesta etelään päin ei ole ohjelmassa käsitelty eikä ajateltu arvioitavan. Selostuksessa voisi huomioida hanke-alueiden vaikutuksia ekologisiin yhteyksiin ja niiden toimivuuteen, etenkin VE 3 Norrbergetin osalta.

Linnuston osalta arvioidaan hankkeen vaikutukset pesimälinnustoon. Hankealueiden lähistössä on Metsähallituksen inventointien mukaan metson elinpiiriä. Norrbergetin ja Hältingträskin pohjoispuolen kalliit ovat Sipoonkorven metsojen talvialuetta ja viimekeväisten jälkien perusteella aktiivisessa käytössä (jalkia ja jätöksiä). Vaikutukset lajiin voisi arvioida.

Pintavesien ja vesiluonnon vaikutusten arvioinnissa on todettu että ympäristöhallinnon vesistöjärjestelmää mallintamisessa käytetään mahdollisesti. Tämä mahdollisuus kannattaa käyttää. Kalastuksen osalta tulee huomioida että kansallispuistossa oleva Storträsk on myös suosittu virkistyskalastuskohde.

Luontoon ja vesistövaikutuksiin (pinta- ja pohjavedet) liittyvät lieventävät toimenpiteet on hyvä esittää selostuksessa tarkasti, koska vaikutusten mittavuutta on tunnistettu jo ohjelmassa.

Ilmaston ja meluun liittyvät vaikutukset

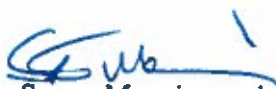
Pölyämistä arvioidaan sekä hankealueella että kuljetusreittien varrella. Vaikutuksia arvioidaan laadullisena arviona. Laadullisen arvioinnin sisältöä olisi voinut selostuksessa kuvata tarkemmin sekä täsmentää sisältääkö se esim. karttaesityksiä pölyn määrästä ja kulkeutumisalueesta suhteessa vallitseviin tuuliin. Melun osalta käytetään mallinnusta ja karttaesitystä.

Sipoonkorven kansallispuiston läheisyys ja käyttö on huomioitava yhtenä käyttömuotona lähiasutuksen lisäksi melu- ja pölyvaikutuksia arvioitaessa.

Ihmisten elinoloihin, terveyteen ja viihtyvyyteen liittyvät vaikutukset on tarpeen arvioida niin, että myös kansallispuiston virkistyskäyttö ja kävijöiden kokemukset otetaan huomioon/arvioidaan. Etenkin pöly, melu ja maisema ovat merkittäviä tekijöitä. Nykytilan kuvauksessa (kuva 7.29) kansallispuisto pitää tuoda paremmin esille. Nyt esitetty kuva korostaa maakuntakaavan virkistysalueita ja kansallispuiston ulkopuolella olevia alueita, vaikka suurin käyttö ja käyttöpaine on kansallispuistossa. VE 3 Norrbergetin varsinaisella hanke-alueelle ei ole tunnistettu muuta virkistyskäyttöä kuin maastopyöräily, mutta on todennäköistä että alueella liikkuu myös kansallispuiston kävijöitä ja tulijoita.

Lopuksi

Metsähallitus pitää hyvänä että hankevaihtoehtoja arvioidaan useita, myös A ja B vaihtoehdot sekä toiminnan intensiteetin mukaan eri ajanjaksoina. Eri kartta- ja kuvaesityksissä (esim. kuva 7.29, 7.7, 7.10), selostuksessa esitettävissä vaikutuksissa ja arvioissa pitäisi tuoda vahvemmin ja selkeämmin esille Sipoonkorven kansallispuisto ja siihen kohdistuvat vaikutukset, koska hankealueet (etenkin VE3 ja VE1) ovat aivan kansallispuiston vieressä (alle 200 ja alle 100 metriä). Etenkin maisemaan, luontoon, vesistöihin, meluun ja pölyyn sekä ihmisten viihtyvyyteen liittyviä vaikutuksia on tarkasteltava huomioiden kansallispuiston läheisyys. Metsähallitus katsoo tämänhetkisten tietojen perusteella, että etenkin hankealue VE 3 Norrberget voi olla kansallispuiston virkistyskäytön kannalta haastava ja ristiriitainen toteuttava.



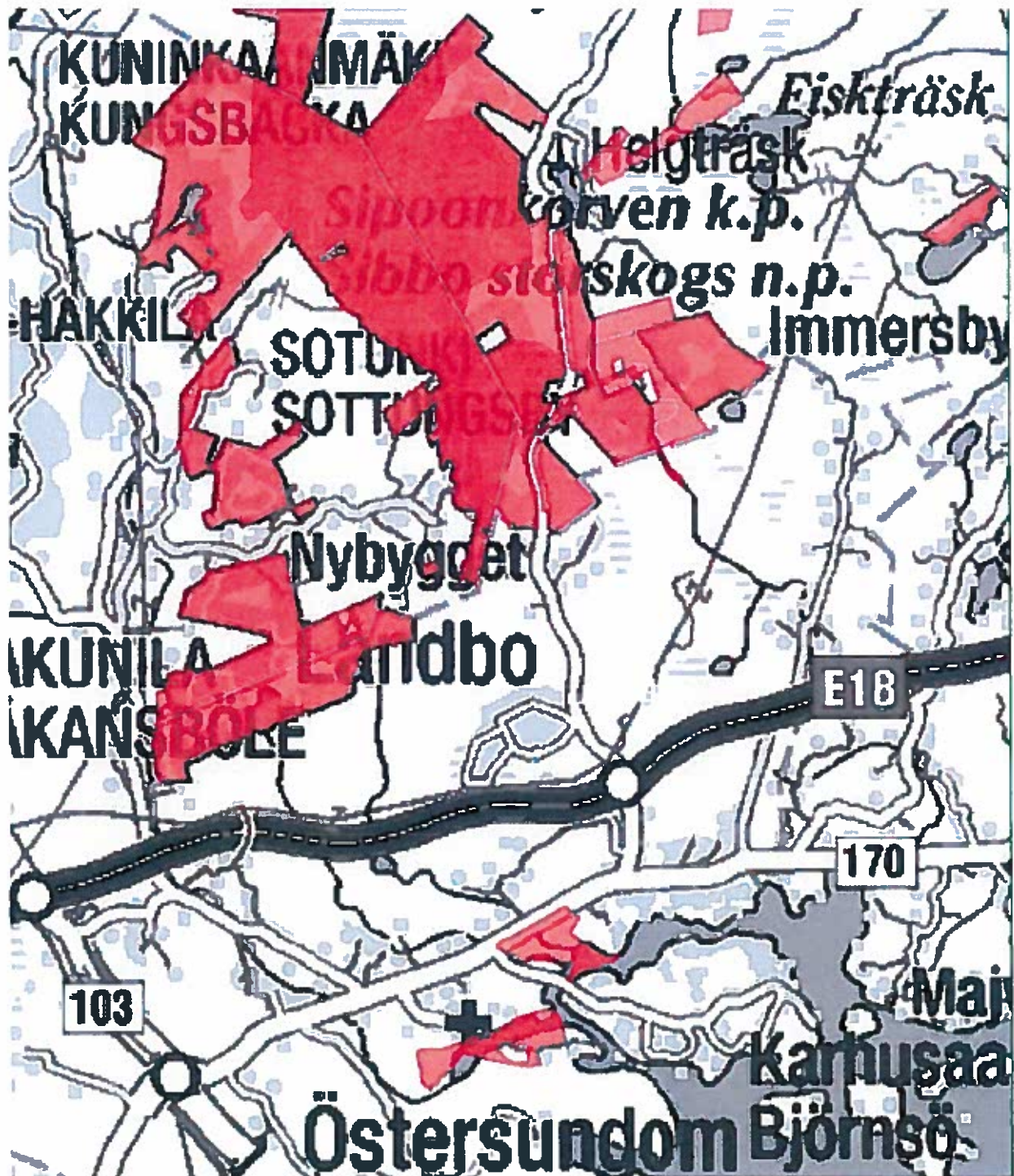
Seppo Manninen, aluepäällikkö

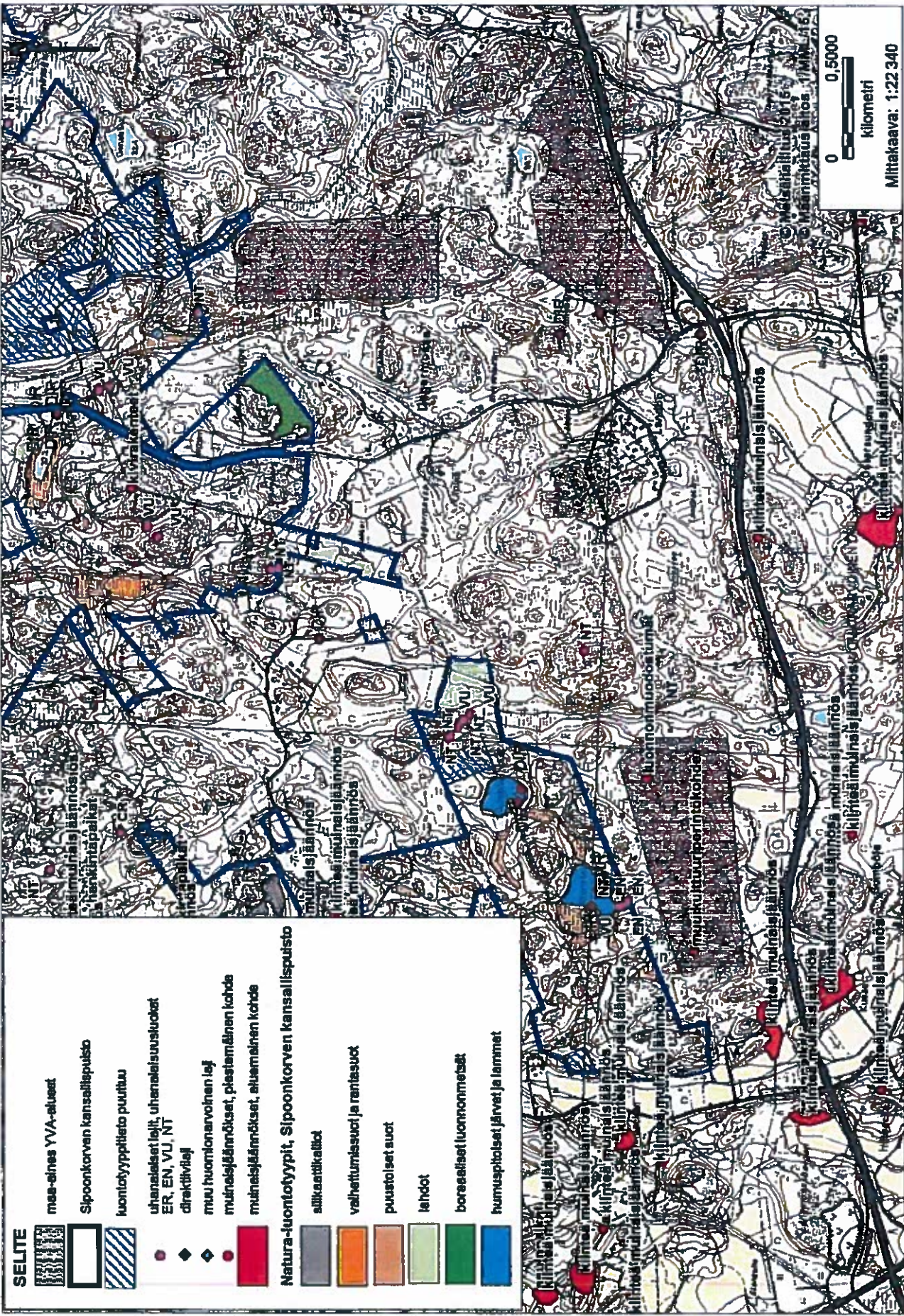
Liitteet:

Kartta Metsähallituksen hallinnassa olevista alueista









Kartta Sipoonkorven kansallispuiston eteläosan ja lähialueen naturaluontotyypeistä, muinaisjäännöksistä ja uhanalaisten lajien esiintymistä

Liite: Metsähallituksen hallinnassa, julkisten hallintotehtävien taseessa olevat alueet kaava-alueella ja sen läheisyydessä merkittynä punaisella.











SELITE

-  maa-aines YVA-alueet
-  Sipoonkorven kansallispuisto
-  luontotyyppiesto puuttuu
-  uhanalaiset lajit, uhanalaisuuskoivat
ER, EN, VU, NT
-  direktiivilaji
-  maa tuomionarvoinen laji
-  muinaisjäännökset, plesiamäinen kohde
-  muinaisjäännökset, akeeminen kohde

Natura-tuontyytit, Sipoonkorven kansallispuisto

-  silkeetkalliot
-  valhetummesuot ja rantasuot
-  puustoiset suot
-  lehdot
-  borealiset luonnonmetsät
-  humuspitoiset järvet ja lammet

0 0,5000
kilometri
Mittakaava: 1:22 340



Uudenmaan liitto
Nylands förbund

Lausunto

13.11.2015

309/05.03.04/2015

SP
1 (2)

Aluesuunnittelu / Rekola Lasse

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
PL 36
00521 Helsinki

Uudenmaan ELY - keskus
ELY - centralen i Nyland
19 -11- 2015
RY/ Cerola
UUDELY/5075/2015

Uudenmaan ELY - keskus
ELY - centralen i Nyland
19 -11- 2015

Lausuntopyyntö UUDELY/5075/2015

Lausunto Östersundomin maa-aineshankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta

Hanke on vaikutuksiltaan ylikunnallinen ja seudullinen. Arviointiohjelmassa on huomioitu maakuntakaavoituksen nykytilanne sekä Östersundomin alueen että muun maakunnan osalta. Korjauksena kaavatilanteen kuvaukseen todetaan, että Uudenmaan 2. vaihemaakuntakaava on lainvoimainen, sillä ympäristöministeriö vahvisti kaavan 10.10.2014. Vahvistamispäätöstä koskevat valitukset ovat parhaillaan korkeimmassa hallinto-oikeudessa. Östersundomin alueen maakuntakaava on ollut, kuten ohjelmassa todetaan, ehdotuksena nähtävillä alkuvuodesta 2015. Sen jälkeen ei kaavan hallinnollinen käsittely ole edennyt. Myös maakuntakaavan jatkovalmistelun kannalta on tärkeää, että vaihtoehtoisten maa-aineshuoltoalueiden vertailu ja arviointi tehdään ja että jatkosuunnitellussa voidaan tehdä valinta nyt vielä maakuntakaavaehdotuksessakin vaihtoehtoisten aluevarausten kesken.

Ohjelmassa on esitetty riittävästi toteuttamisvaihtoehtoja ja ne ovat keskenään vertailukelpoisia. O-vaihtoehto perustuu olettamukseen, että kiviainekset tuodaan ja kaivumaiden loppusijoitus tehdään ainoastaan kahdella alueella. Maakuntakaavoissa on esitetty kuitenkin useampi suhteellisen lähellä sijaitseva maakunnallinen kiviainesten ottoalue tai kiviaineksen varantoalue. Arviointiselostuksessa tulee täsmentää O-vaihtoehdon lähtökohtia ja perusteita. A-vaihtoehdot perustuvat siihen, ettei kaikkia rakentamiseen kelpaavia kaivumaita voida sijoittaa hankealueelle, vaan osa joudutaan viemään Östersundomin ulkopuolelle. Vaihtoehtokuvauksista ei käy ilmi, ovatko ulkopuolella olevat loppusijoitusalueet samat kuin O-vaihtoehdossa vai onko niitä myös muualla. Kaikki oletetut hankkeen keston aikana käytössä olevat loppusijoituspaikat vaikuttavat hankkeen vaikutusalueen rajautumiseen.

Maisemavaikutusten arviointimenetelmissä tulisi huomioida alueen suunniteltu ja voimakkaasti muuttuva maisemakuva samoin kuin liikennevaikutusten osalta tullaan



ottamaan huomioon alueen suunniteltu liikenneverkko. Virtuaalimallin käyttäminen on menetelmänä hyvä, koska siinä on mahdollista huomioida myös muu ympäristön tuleva rakentaminen.

Asukasvaikutuksiin tulee kiinnittää huomiota ohjelmassa esitettyä laajemmin ja monipuolisemmin. Hanke on asukkaan kannalta erittäin pitkävaikutteinen. Vaikutukset koskevat sekä nykyisiä että erityisesti alueelle muuttavia uusia asukkaita. Kuten maisemavaikutuksia ja liikennevaikutuksiakin on ihmisvaikutuksia arvioitava tulevien vuosien erilaisissa asuin- ja toimintaympäristöissä.

Uudenmaan liitto katsoo, että esitetty arviointiohjelma antaa hyvät edellytykset arviointiselostuksen laatimiselle.



Merja Vikman-Kanerva
Aluesuunnittelun vastualueen
johtaja



Lasse Rekola
Ympäristöasiantuntija

Jakelu

UML / Kirjaamo